

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

312

Szerző: György Endre

Cím: Budapest a huszonhatodik a világvárosok társaságában

Forrás: Az Újság

Bn
(Hely)

1924. 12. 25.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

" 18 / 19 "

Személy

Helyszám

BUDAPEST A HUSZONHATODIK A VILÁGVÁROSOK TÁRSASÁGÁBAN.

ÉRDEKES SZÁMADATOK A FŐVÁROS ÉLETÉBŐL.

MELYEK A LEGFORGALMASABB UTCÁK? — 2-33 EMBER JUT ÁTLAGBAN EGY SZOBÁRA. — JELENTÉKENYEN CSÖKKENT AZ ANALFABÉTÁK SZÁMA. — HALADÁS AZ EGYKE FELÉ! — A FÉRFIAK JOBBAN PUSZTULNAK, MINT A NŐK. — HÁNYAN FÜRDENEK ÉVENTE A PESTI FÜRDŐKBEN, HÁNY LEVELET, TÁVIRATOT HOZ A POSTA, HÁNYAN UTAZNAK A VILLAMOSOKON ÉS HÁNY IDEGEN FORDUL MEG A FŐVÁROSBAN?

EZERSZÁZÖTVENNÉGY NŐ JUT EZER FÉRFIRA.

MÁSFÉLMILLIÓ MÉTERMÁZSA ÉLELMET FOGYASZT A VÁROS.

Budapesten ma közel egy millió ember él, szenved, küzd és bukik el, hogy azután feltá-páskodva, újból meg-kezdje az örök harcot a lélért. S ebben a küz-delemben kevés ember-nek van ideje, türelme és módja ahhoz, hogy

szemlélődjék, elmélkedjék, az őt befogadó és magához ölelő város különleges, érde-kes epizódjain, eseményein, azokon a vál-tozatos és zajgó periódusokon, amelyek a duna-menti metropolis életét teszik.

Tudja-e a legrégebb pesti benszülött is, hogy hány utcája, háza, pontosan hány lakója van szeretett fővárosának? Sejtje-e, hogy az a sokat hangoztatott zsufoltság, amelytől jóakarói foly-tonosan meg akarják védeni Budapestet, üres szó-beszéd, mese csupán? Tudja-e, hány ember köti össze évente az életét választottjával, hányan látják meg itt ezt a mostanában oly borongós napvilágot s hányan fordítanak hátat örökre a keserveknek, — boldogabb világba költözvén el? Hát arról van-e fogalmuk, milyen az arány a

pesti férfiak és nők között? Ugy-e, hogy sejt-lük sincs ezekről az ugynevezett «népmoz-galmi» adatokról.

Persze azt sem gyanítják, mit eszik meg évente Budapest, ez a falánk város s mennyi vizet iszik meg a jóízűen elfogyasztott mázsányi holmikra, hányan utaznak villamoson, hajón, dívatjamult omnibuszon, hányan tesznek gyalog-sétát a pesti hidakon át Buda kies tájai felé, hány idegen kíváncsi a mi sokat ósárolt, de mégis örökszép városunkra és hány levelet, táviratot, titkot, üzenetet, jó, vagy rossz hirt ho-zott egy esztendőben a posta?

Nem, nem, ezt a sok mindenfélét betéve, könyv nélkül nem is tudhatják. Bevallom én is sok mindent másképpen tudtam, aki pedig el-mélyedve szemlélem a mai Pest életét. Statisztikusnak kell hozzá lenni, hogy ezt a sok érdekes adatot a magyar főváros kincseshányjából felszínre hozza. Egy ilyen statisztikai zseb-könyvecske jelent most meg, amely Budapest félszázados fejlődéséről ad kivonatossan számot. Ebből a látszólag szürke és összefolyó szám-tengerből halásztam ki az alábbi érdekes téte-leket mindenki okulására, szórakozására...

Legelőször is a helyrajzi viszonyok, néhány odaveitett adatban. Budapest 19.444,29 hektár te-rületen fekszik. Óriási, szép földdarab ez. Ebből a Duna ezüstös csikja 783,02 hektár területet fog-lal el. Az utcák több mint kétszerennyit: 1638,38 hektárt. De ez nem csoda, hiszen a fővárost ösz-szesen 1676 jurcsanevű utca, ut és tér szeli da-rabokra. A legnépesebb utcák a jobbparton: a Horthy Miklós-ut, a Lajos-utca, a Bécsi-ut, a Margit-körut. A balparton: Legelső helyen áll a népesség tekintetében az Üllői-ut, utána követ-kezik a Király-utca, majd a Rákóczi-ut s csak ne-gyediknek a Dob-utca. Azok, akik tehát sokallot-ták a Dob-utca népességét, — megnyugodhatnak.

1869-ben még csak 9351 épület szerénykedett Pest-Budán. 1920-ban már 20.020 az épületek száma, 17.625-re szaporodtak a lakóházak, de ez is édes kevés...

Sok földszintes ház volt már 1869-ben is: 7243. Meggyarapodtak ezek is 1920-ig: 10.367-re, de az igazi fejlődést, a világvárosi nivó felé való törekvést a négy- és ötemeletes paloták gyors ki-sarjadása mutatja. 18 volt, 1367 van...

S hogyan oszlanak meg a lakók? 2679 házban igen kényelmesen laknak az emberek. Egy-öt lakó kapott hajlékot ezekben a házakban. De 3082

házban már 51—100 lakó éli a pesti partáj szürke életét. Ötvennyolc ház létezik viszont, amelyben nem kevesebb, mint 400 lakó zsufoló-dik össze szűk és egészségtelen tömeglakásokban. Elképesztők így első pillanatra ezek a számok. Valójában pedig elég tűrhető a helyzet a pesti lakásokban. A statisztika szerint szobánként 2,33 az átlagos laksűrűség, vagyis ennyi ember jut egy-egy szobára, holott 46.987 lakásban albérlőt is tartanak.

1900-ban még 4883 lakásüresedés volt évi át-lagban. Boldog kor, amikor a kapukon fehér cédulák jelezték, hogy «itt modern lakás összes mellékhelyiséggel kiadó.» Akkor még lehetett válogatni, lehetett költözködni. «Negyedkor» ha-talmas butorkocsik csikorogtak végig az utcákon, megindult a népvándorlás, az egészséges kicse-rélődés. De most ez már mind a múlté! 1917-től, a háboru derekától — a Lakáshivatal megszüle-téséig — folytonosan csökken a megüresedett lakások száma. Ekkor még évi átlagban 305-öt tart nyilván a statisztika. 1918-ban már 70-re csökken ez a szám, 1919-ben 40-re, 1920-ban 15-re, 1921-ben 14-re, 1922-ben 4-re és 1923-ban már csak 2 ilyen fehér holló van — biztosan ötezer igénylővel. De 1924-ben hivatalosan nyil-vántartott lakás egyetlenegy sincs. Ezekről csak titokzatos ügynökök és csereberélők tudnak. Ter-mészetesen 10—50—100 milliós lelépési díjak ellenében.

Az összes lakosság száma (1924-ben) 951.898. Még mindig nem kerek egymillió, de már közel hozzá. Ez csak megközelítő szám, mert az utolsó számlálás 1920-ban volt. Ekkor Budapest Varsó után (931.000 lakó) következett és Birmingham (919.000 lakó) előtt állt a világvárosok versenyé-ben. Most már legyőzte Varsót és elébevágot, de viszont csak Hamburg után jön a sorban. Így a magyar főváros lakóinak száma szerint a hu-szonhatodik a föld legnagyobb városainak előkelő társaságában. Mindenesetre vigasztaló, hogy még negyvenegy olyan város jön utána, amelyek-nek félmilliónál több lakója van.

A lakosság szaporodását mutatja 1720 óta ez a táblázat: